

RODINA

...partnerství, manželství, rodičovství, rodina, vztahy v rodině,
partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, vývoj jedince

Vypracovaly:

Jana Brůnová

Magda Krupová

Adéla Pojezná

Rámcově vzdělávací program

▶ Vzdělávací oblast:

- Člověk a jeho svět

▶ Tematický okruh:

- Lidé kolem nás
- Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy podle RVP

• Lidé kolem nás

▶ 1. období

- *Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům*

▶ 2. období

- *Žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)*
- *Žák rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne na společném postupu řešení*
- *Žák rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy*

Očekávané výstupy podle RVP

- Člověk a jeho zdraví

- ▶ **1. období**

- *Žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*

- ▶ **2. období**

- *Žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*

Učivo dle RVP

▶ Lidé kolem nás

- ▶ rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- ▶ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- ▶ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům

▶ Člověk a jeho zdraví

- ▶ partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality

1. ročník (3 hodiny)

UČIVO:

rodina, význam rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, rodinné události (narozeniny, svátek)

POJMY:

rodina, člen rodiny, maminka, tatínek (rodiče), sestra, bratr (sourozenci), babička, dědeček (prarodiče), teta, strýc, sestřenice, bratranec, syn, dcera, křestní jméno a příjmení, datum narození (starší / mladší)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Žák vysvětlí význam rodiny.
- Žák rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině.
- Žák popíše rodinné oslavy.

Metodické pokyny

- ▶ Kresba jednotlivých členů rodiny.
- ▶ Řazení členů rodiny podle věku.
- ▶ Popis členů rodiny podle fotografie.
- ▶ Dokončování vět:

„Já jsem mamčin(a)_____. Táta a máma jsou mí_____. Táta je dědečkův_____. Mamčina sestra je moje_____.

2. ročník (3 hodiny)

UČIVO:

rodina (užší a širší, úplná a neúplná), rodinné události, role rodinných příslušníků, vývojové fáze člověka

POJMY:

rodina (užší a širší, úplná a neúplná), prababička, pradědeček, vnučka, vnuk, dětství, dospělost, stáří, rodokmen, narození, úmrtí

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Žák sestaví rodokmen své rodiny do generace prarodičů.
- Žák seřadí a stručně charakterizuje jednotlivé fáze vývoje člověka.
- Žák popíše role jednotlivých členů rodiny.
- Žák rozlišuje vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině.

Metodické pokyny

- ▶ Hádky: Kdo to je? *Maminka tvé maminky. Tatínek tvého tatínka. Maminka tvého tatínka. Sourozenec tvého sourozence...*
- ▶ Vytváření rodokmenu.
- ▶ Myšlenková mapa - rodina.
- ▶ Dramatizace běžných rodinných situací (příchod tatínka z práce, návštěva u prarodičů,...).

3. ročník (3 hodiny)

UČIVO:

Širší rodina, práva a povinnosti členů rodiny, povolání rodičů, vlastnosti lidí, odlišnosti lidí, období lidského života, spory a tolerance

POJMY:

Strýc, teta, švagr, švagrová, sestřenice, bratranec, vlastnosti, minulost, současnost, svatba, rozchod

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Žák vyjmenuje některá běžná povolání a vysvětlí jejich obsah
- Žák uvede kladné vlastnosti členů své rodiny, spolužáků
- Žák vyjmenuje členy širší rodiny a vysvětlí vztahy mezi nimi
- Žák rozebere jednoduchý konflikt v rodině z pozice různých účastníků, navrhne řešení problému
- Žák uvede pravidla pro soužití v rodině

Metodické pokyny

- ▶ Napsat dobré vlastnosti svých spolužáků.
- ▶ Začarovat rodinu do zvířat podle jejich vlastností a nakreslit je.
- ▶ Žáci zdramatizují konflikt z běžného života a jeho řešení
- ▶ S každým mám něco společného - děti vytvoří skupiny podle toho, co poví učitel: „Jdou k sobě ti žáci, co mají stejnou barvu očí, trička, máte doma stejné zvíře, ...“ Každá skupina poví, co má společného a hledají další společné znaky (vlastnosti).

4. ročník (3 hodiny)

UČIVO:

Kamarádství, přátelství, partnerství, vývoj jedince, manželství, rodičovství, nebezpečí v rodině

POJMY:

Kamarádství, partner, partnerka, dětství, puberta, dospívání, dospělost, zneužívání

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Žák pěstuje žádoucí vztahy mezi lidmi (přátelství, pomoc,...)
- Žák dodržuje pravidla slušného chování ve škole i mimo školu
- Žák vyjmenuje a popíše vývojové fáze jedince

Metodické pokyny

- ▶ Dramatizace - zahrát scénu jak se k sobě správně chovat v situacích (holka a kluk)
- ▶ Výroba průkazu novorozence - děti donesou fotografii, když byly malé, napíší údaje o sobě (např. kolik měřily, vážily, kdy jim narostl první zub, kdy začaly chodit,...)
- ▶ Psaní pozvánky – koho by pozvali na narozeninovou oslavu a proč

5. ročník (3 hodiny)

UČIVO:

Partnerství, manželství, rodičovství

POJMY:

civilní a církevní sňatek, rozvod, heterosexuální a homosexuální vztah, úplná a neúplná rodina

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Žák si uvědomuje význam rodiny, rozlišuje vztahy mezi lidmi.
- Žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- Žák vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině

Metodické pokyny

- ▶ Dramatická hra: Knoflíky - Každý žák si vybere tolik knoflíků, kolik lidí on považuje za svou rodinu. Knoflík by měl být i trochu podobný tomuto člověku. Všechny knoflíky rozmístí kolem jednoho, který vyjadřuje jeho osobu, podle toho, jaký mají k němu vztah. Poté každý řekne, proč vybral takové knoflíky a proč je tak umístil.
- ▶ Beseda - se sociální pracovnící, s pěstouny, s manželským nebo rodinným poradcem, s psychologem
- ▶ Životní linie - žáci si donesou fotografie od narození až po současnost (nejlépe z každého roku), přidělají si je na provázek a dotvářejí další obrázky, jak budou v budoucnu vypadat a co budou dělat

Mezipředmětové vztahy

- ▶ Český jazyk a literatura - čtení textů věnovaných problematice, doplňovací cvičení, popis členů rodiny, vlastností, psaní pozvánky, novorozenecký průkaz
- ▶ Matematika - řazení podle věku členů rodiny
- ▶ Cizí jazyk - slovní zásoba
- ▶ Výtvarná výchova - tvorba rodokmenu, kresba rodiny, vytváření pozvánky

Průřezová témata

- ▶ Osobnostní a sociální výchova - osvojování postojů, zlepšování mezilidských vztahů, sebepoznání, vztahy v rodině, zásady lidského soužití
- ▶ Výchova demokratického občana - práva a povinnosti člena rodiny, pravidla rodiny
- ▶ Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - rodina jako základ společnosti a celoživotní zázemí
- ▶ Multikulturní výchova - chápání rodiny v různých společnostech, smíšené rodiny

Použité zdroje

- ▶ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
- ▶ Učebnice a pracovní sešity prvouky pro 1. - 3. ročník
- ▶ Učebnice a pracovní sešity přírodovědy pro 4. - 5. ročník
- ▶ Metodické příručky pro učitele

Děkujeme za pozornost.